

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुल्चोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
राजस्व सदस्य श्री गोविन्दप्रसाद अधिकारी
लेखा सदस्य श्री पुष्प प्रसाद गुरागाईं
फैसला

२०७८।०७९ सालको निर्णय नं. ३०८
पुनरावेदन नं. ०७७-RB-०४५५
मुद्दा:- आयकर (२०७२/०७३) ।

काठमाण्डौ जिल्ला काठमाण्डौ का.म.न.पा वडा नं. २८ कमलादी स्थित केन्द्रीय कार्यालय रहेको मेगा बैंक नेपाल लि. (साविक टुरिजम डेभलपमेन्ट बैंक लि.) (स्थायी लेखा नं. ३०३८२८८१९) को तर्फबाट ऐ. को अख्तियार प्राप्त प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अनुपमा खुंजेली.....१

} पुनरावेदक

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १
श्री आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट.....१

} प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर प्रशासक श्री झलकराम अधिकारी
शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:-२०७७/२/३०

प्रशासकिय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय: आन्तरिक राजस्व विभाग
निर्णय गर्ने पदाधिकारी: महानिर्देशक श्री बिनोद बहादुर कुँवर
निर्णय मिति: २०७७/५/२९

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ता श्री प्रविण पौड्याल

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : उपन्यायाधिवक्ता श्री दीपक भण्डारी

अवलम्बित नजीर: *

पुनरावेदक करदाताका हकमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट भएको मिति २०७७/२/३० को संसोधितकर निर्धारणको निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएकोमा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट कार्यालयको निर्णयलाई नै सदर गर्ने गरी भएको मिति २०७७/०५/२९को निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम प्रस्तुत पुनरावेदन पत्र यस न्यायाधिकरणमा पर्न आएको र न्यायाधिकरणको अधिकारक्षेत्रभित्र को हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ:-

तथ्य खण्ड

१. पुनरावेदक बैकिङ्ग व्यवसाय गर्ने करदाता टुरिजम डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड (हाल मेघा बैंकमा मर्ज भएको)(स्थायी लेखा नं.३०३८२८८१९) ले आ.व. २०७२/०७३ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रू. २८,८३,९८,२३२।- देखाई ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०७३/०९/२६ मा विवरण पेश गरेको ।
२. करदाताको आ.व. २०७२/०७३ को कार्यालयबाट कर परीक्षण हुँदा आय विवरण साथ करदाताबाट पेश भएका कागजातको अध्ययन, छानविन गरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतका आधारमा आयकर ऐन २०५८ बमोजिम आयमा समावेश गर्नुपर्ने आय समावेश नगरेको तथा कट्टी गर्न नपाउने खर्च दावी भएको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम साधारण व्यवसायतर्फ रू. २८,८८,७४,१५८।६७ करयोग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम विस्तृत व्यहोरा खुलाई ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७६/११/१६ मा सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७६/११/१६ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७६/११/२३ मा बुझी लिएको ।
४. करदाताले मिति २०७६/११/२३ मा बुझी लिएको सूचनाको म्यादभित्र दोस्रो पक्ष एक्सल मल्टिपल सर्भिसेज प्रा.लि. सँग भएको कारोवारमा उक्त पक्षले दाखिला गर्नु पर्ने आय विवरण

र मुल्य अभिवृद्धि कर दाखिल नगरेको भनी हामीलाई जिम्मेवार बनाउन नमिल्ने व्यहोरा सहित मिति २०७६/१२/०६ मा पेश गरेको जवाफ ।

५. करदाताको आ.व. २०७२/०७३ का लागि देहाय अनुसार साधारण व्यवसायतर्फ रु. २८,८८,७४,१५८।६७ करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरी करदातालाई सूचना दिने भनी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७७/२/३० मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।
६. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७७/०२/३० मा जारी गरेको आ.व. २०७२/०७३ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी टुरिजम डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड (हाल मेघा बैंकमा मर्ज भएको)ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७७/०३/२२ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
७. ठूला करदाता कार्यालयले करदाता कम्पनीको संशोधित कर निर्धारण गर्दा करदाता कम्पनीलाई सेवा सप्लायर्स गर्ने कम्पनीले आफ्नो कारोबार छैन भनी सुन्य विवरण देखाएको अवस्थामा नाफा घटाउने उद्देश्यले उल्लिखित सप्लायर्सबाट खरिद गरेको भनी खर्च दावी गरेको खर्चलाई वास्तविक कारोवार हो भनी कट्टी अमान्य हुन नपर्ने कुनै ठोस आधार,प्रमाण नभएको अवस्थामा आयकर ऐन २०५८ को दफा १३ बमोजिम अमान्य हुन नसक्ने र उल्लेखित कर रकम स्वयंकर निर्धारण गरी दाखिला नगरेकोले थप निर्धारण गरिएको कर रकममा आयकर ऐन,२०५८ को दफा ११८ र ११९ बमोजिम व्याज लाग्ने व्यवस्था बमोजिम माग गरिएको व्याज कानून सम्मत मिलेकै देखिएकोले निवेदकको निवेदन जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७/०५/२९ मा भएको निर्णय ।
८. एक्सल मल्टिपल सर्भिसेज प्रा.लि. सँग बानेश्वर र ठमेल शाखा कार्यालय परिसरको सरसफाइ सेवा वापत सेवा उपभोग गरेको र सो सेवा उपभोग गरे वापत कम्पनीले पेश गरेको विजकका आधारमा कम्पनीकै बैंक खातामा रकम भुक्तानी गरेको कार्यमा खर्च कट्टी अमान्य हुनुपर्ने कही कतै कुनै पनि कानूनी व्यवस्था नरहेको हुँदा दफा ११८ बमोजिम रु.२,५१,८४९।०० र दफा ११९ बमोजिम रु.१,५१,३३६।६७ हुनेमा रु.३,६३,६७१।८३ बढी व्याज माग गरेकोले आन्तरिक राजस्व कार्यालयका महानिर्देशक विनोद बहादुर कुँवरले प्रशासकीय पुनरावलोकन गर्न खडा गरेको निर्णय बदर भागी, छ उक्त निर्णय बदर गरी न्याय इन्साफ पाउँ, सम्पूर्ण संलग्न प्रमाण कागजातहरूको आधारमा विपक्षीबाट भएको निर्णय पर्चा, कर निर्धारण आदेश र सूचनाहरू तथा महानिर्देशकज्यूबाट भएको निर्णयमा त्रुटि देखि निवेदक बैंक न्यायबाट बञ्चित भएकोले संशोधित कर निर्धारण आदेश अनुसारको कर शुल्क र सो सँग सम्बन्धित व्याज तथा दस्तुर कुनै पनि रकम तिर्न

भुक्तानी गर्न नपर्ने गरी फैसला गरी न्याय दिलाई पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७७/१०/१९ मा यस न्यायाधिकरणमा पेश भएको पुनरावेदन पत्र ।

९. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९/१/२ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

१०. नियम बमोजिम पेशी सूचिमा चढी निणयार्थ इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा करदाता पुनरावेदक मेगा बैंक नेपाल लि. (साविक टुरिजम डेभलपमेन्ट बैंक लि.) को तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान अधिवक्ता श्री प्रविण पौड्यालले ठुला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनबाट आ.व.२०७२/०७३ को पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत त्रुटीपूर्ण हुँदा बदर गरी पाउँ भनी तथा प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकिल कार्यालय, काठमाडौँका विद्वान उप-न्यायाधिवक्ता श्री दिपक भण्डारीले शुरु कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश कानूनसम्मत नै रहेको र सो निर्णयलाई सदर गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत कानून सम्मत नै रहेको देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो ।
११. पुनरावेदक करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, ठुला करदाता कार्यालयबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन? पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।
१२. सर्वप्रथम सहकर्मी लेखा सदस्यले पुनरावेदकले राख्नुपर्ने धरौटी को विषयमा फरक राय व्यक्त गर्नु भएको हुँदा पुनरावेदक करदाताले यस न्यायाधिकरणमा यो पुनरावेदन दर्ता गर्दा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९(१) को परिपालना गरेको देखिन्छ वा देखिँदैन भन्ने प्रश्न तर्फ विचार गर्नु पर्ने देखियो । राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) मा प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि यस ऐन अन्तर्गत न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन गर्दा देहाय बमोजिम धरौटी नराखी पुनरावेदन लाग्ने छैन भन्ने कानूनी व्यवस्था गर्दै खण्ड(क) मा कर निर्धारण भएकोमा निर्धारित करको पचास प्रतिशत रकम र जरिवाना भएकोमा जरिवानाको रकम र दुवै भएकोमा निर्धारित करको पचास

प्रतिशत रकम र जरिवानाको रकम त्यस्तो निर्धारण गर्ने वा जरिवाना गर्ने अधिकृतले नै तोकिएको कार्यालयमा भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको पाइन्छ। करदाताले पुनरावेदन पत्रको प्रकरण नं ६ मा विवादित कर भन्दा बढी रु.८,७६,२६,६०३।०० रकम बुझाई सकेको हुँदा थप धरौटी रकम बुझाउनु पर्ने अवस्था छैन भन्ने जिकिर लिदै रकम बुझाएका भौचरका प्रतिलिपी संलग्न गरेको समेत पाइन्छ। प्रस्तुत मुद्दामा विवादित कर रकम रु.८,२९,६८७।२३ रहेकोमा बढी दाखिला रहेको २,७७,४४५।७७ आगामी आ.व.मा तिर्नुपर्ने करमा मिलान गर्न मिति २०७७।०३।०२ को सूचनाबाट नै ठूला करदाता कार्यालयले करदातालाई जानकारी गराएको देखिँदा करदाताले आफुलाई लागेको सम्पूर्ण करदायित्व नै चुक्ता गरेको स्थितिमा धरौटी राख्नुपर्ने अवस्था देखिएन। आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकिय पुनरावलोकनको निवेदन गर्दा आयकर ऐन २०५८ को दफा ११५ बमोजिम कुनै धरौटी नराखी करदाताको निवेदन स्वीकार गरी निर्णय गरेको मिसिलबाट देखिँदै रहेको स्थितिमा सो आधारमा समेत करदाताले प्रस्तुत मुद्दामा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ (१)(क) को परिपालना नगरेको भन्नु न्यायोचित हुने देखिएन ।

१३. अब करदाताले एक्सल मल्टिपल सर्भिसेज प्रा.लि. सँग खरिद गरेको सेवा वापत भुक्तानी गरेको रकम मिसम्याच देखिएको भनी खर्च कट्टी अमान्य गरेको कानून सम्मत नभएको भनी लिएको पुनरावेदन जिकीर तर्फ हेर्दा, आ.व. २०७२/०७३ को आय विवरण साथ पेश गरेको अनुसुची १३ मा करदाताले एक्सल मल्टिपल सर्भिसेज प्रा.लि. बाट रु.४,७५,९२६।६७ को खरिद गरेको भनी उक्त खर्च आयकर ऐन २०५८ को दफा १३ बमोजिम कट्टी पाउनुपर्ने दावी लिएको देखिन्छ । आयकर ऐन २०५८ को दफा १३ मा कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानी बाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि यस ऐनको अधीनमा रही कारोवार सँग सम्बन्धित (क) सो आय वर्षमा भएको (ख) सो व्यक्तिबाट भएको र (ग)व्यवसाय वा लगानी बाट आयआर्जन हुने कार्यमा भएका खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछ भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। करदाताले आ.व. २०७२/०७३ मा एक्सल मल्टिपल सर्भिसेज प्रा.लि. सँग के वस्तु वा सेवा खरिद गरेको हो भन्ने सम्बन्धमा कर परीक्षणको क्रममा विल वा खरिद खाताको अभिलेख पेश गरी खर्चको दावी लाई प्रमाणित गर्न सकेको देखिँदैन भने उक्त एक्सल मल्टिपल सर्भिसेज प्रा.लि. समेत (स्थायी लेखा नं. ३०२९५६४५५) भएको करदाता रहेकोमा उक्त कम्पनीले मिति २०७२ श्रावण देखि पौष सम्म सुन्य मुल्य अभिवृद्धि कर विवरण बुझाएको र आयकर तर्फ आय विवरण समेत नबुझाएको भन्ने मिसम्याच विश्लेषण प्रतिवेदन बाट देखिएको समेत आधारमा उक्त खर्च लाई ठूला करदाता कार्यालयले अमान्य गरेको पाइन्छ । यसरी करदाताको खर्चको दावी प्रमाणबाट पुष्टी हुन नसकेको र सेवा बिक्री गर्न कम्पनीको आय विवरणबाट भिडान गरी यकिन हुन समेत नसकेको स्थितिमा त्यस्तो खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३

र दफा ८१ मा भएको कानुनी व्यवस्थाको आधारमा मान्यता दिन मिल्ने नदेखिँदा शुरु कर कार्यालयको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने आन्तरिक राजस्व विभागको निर्णय लाई अन्यथा भन्न मिल्ने ।

१४. तसर्थ माथि विवेचित आधार र कारणबाट पुनरावेदक करदाता साविक श्री टुरिजम डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड(स्थायी लेखा नं. (३०३८२८८१९)को आ.व. २०७२/०७३ को आय विवरणमा एक्सल मल्टिपल सर्भिसेज प्रा.लि. सँग खरिद गरेको भनी पेश गरेको बस्तु वा सेवा को बिल बिजक पेश गर्न नसकेको र उक्त अवधिमा एक्सल मल्टिपल सर्भिसेज प्रा.लि.ले सुन्य मुल्य अभिवृद्धिकर विवरण पेश गरेको मिसम्याच रिपोर्ट छानविनबाट देखिएको भनि करदाताले दावी गरेको खर्च रू.४,७५,९२६।६७ लाई आयकर ऐन,२०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी अमान्य गर्ने गरी शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरका प्रमुख कर प्रशासकले मिति २०७७।०२।३० मा गरेको निर्णय र सो निर्णयलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।५।२९ मा भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठर्हछ।पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरूमा तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपसिल खण्ड

१. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौलाई दिनु।
२. फैसलाको नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनु।
३. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतिय प्रति अपलोड गरी यस मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

गोविन्दप्रसाद अधिकारी
(राजस्व सदस्य)

लेखा सदस्य श्री पुष्प प्रसाद गुरागाईंको फरक राय

१. यसमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरका प्रमुख कर प्रशासक श्री झलकराम अधिकारीबाट भएको मिति २०७७/२/३० को निर्णय र प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७७/०३/२२ मा दिएको निवेदन उपर आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशक श्री बिनोद बहादुर कुँवर बाट मिति २०७७/५/२९ मा भएको निर्णय उपर चित्त नबुझि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ तथा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ बमोजिम न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत पर्ने प्रस्तुत मुद्दा ऐ. ऐनको दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम निर्धारित (विवादित) कर रु.८,२९,६८७।२३ को पचास प्रतिशतले हुने पुनरावेदन धरौटी रु.४,१४,८४३।६२ दाखिला नगरेको अवस्थामा धरौटी रकम पुगे/नपुगेको यकिन समेत नगरी स्टेतेदारबाट स्वीकृत भई मिति २०७७।१०।१९ मा पुनरावेदन दर्ता गरेको देखियो ।
२. राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा २, ३, ५, ६, ९ र १४ क्रमशः परिभाषा, स्थापना र गठन, अधिकारक्षेत्रको प्रयोग, अधिकारक्षेत्र, पुनरावेदन सम्बन्धमा धरौट राख्ने र म्याद र न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन लाग्ने मुद्दाहरूको शुरु कारवाही र किनारा गर्ने अड्डा वा अधिकारीलाई पक्ष र साक्षी झिकाउने, बयान लिने, प्रमाण बुझ्ने, कागजपत्र दाखिल गराउने र दण्ड सजाय गर्ने समेत प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम अदालतलाई भए सरहको अधिकार हुने कानूनी व्यवस्था गरेको छ । साथै यो ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न र ऐनको उद्देश्य पूर्ति गर्नको लागि नेपाल सरकारले नियम बनाउन सक्ने व्यवस्था दफा १५ मा गरिएको छ । ४८ वर्ष पहिले विक्रम सम्बत २०३१ सालमा बनेको ऐनमा भएको व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न नियम नबनाइनु ऐनमा भएका उल्लिखित दफाहरूमा न्यायाधिकरणको काम, कर्तव्य, विधि र प्रकृया स्पष्ट भएर नै हो भन्ने बुझ्नु पर्ने भयो । न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दर्ता गर्दा र दर्ता भएका मुद्दाहरूको सुनुवाई गर्नु भन्दा पहिले प्रारम्भिक चरण मै दफा ६ बमोजिमको न्यायाधिकरणको अधिकार क्षेत्र र दफा ९ बमोजिमको पुनरावेदन दर्ता गर्न दाखिल गर्नु पर्ने धरौट र पुनरावेदनको म्याद ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार भए नभएको यकिन गर्नु पर्ने देखियो। करदाता पुनरावेदकले पुनरावेदन पत्रमा न्याय निरोपणका लागि दावी गरेका, प्रत्यर्थीले भन्सार महशुल र कर निर्धारणमा गर्दा भए/गरेका कानूनी त्रुटीहरूको सुनुवाई गर्न मुद्दाको प्रत्यर्थी नेपाल सरकारलाई स्वच्छ सुनुवाइका लागि जानकारी दिई झिकाउनु पर्ने प्रचलित कानूनमा व्यवस्था गरिएको छ । न्यायाधिकरण प्रशासनले पुनरावेदन दर्ता गर्दा यस ऐन बमोजिम पुर्याउनु पर्ने रित्त र पुनरावेदकले पुनरावेदन पत्र साथ पेश गर्नु पर्ने पुनरावेदन धरौटी, म्याद भए रहेको प्रमाण र नेपाल सरकारले तोकेको भौगोलिक क्षेत्र

भित्रको भए नभएको सम्बन्धमा न्यायाधिकरणले मिसिलको प्रारम्भिक अध्ययन गरी यकिन गर्नु पर्ने देखियो। प्रचलित ऐन नियममा तोकिएका सबै विधि र रित पुन्याई दर्ता भए/नभएको सम्बन्धमा समग्र न्यायाधिकरणको जिम्मेवारी हुने देखिन्छ । ऐनको दफा ९ बमोजिमको धरौटी भए/नभएको यकिन गर्ने काम राजस्व तथा लेखा सदस्यले गर्नु पदीय विज्ञता र अनुभवका आधारमा गर्नु पर्ने देखिन्छ। यस सम्बन्धमा लेखा सदस्य र निमित्त अध्यक्षको हैसियत राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौको क्रमशः चलानी नं. १५६६ मिति २०७७।१२।१३ को पत्र र चलानी नं. मुद्दाफाँट५९ मिति २०७८।११।१३ को पत्रबाट न्यायाधिकरण प्रशासनलाई धरौटी गणना तथा धरौटीको प्रमाण मिसिल संलग्न गर्न गराउन लिखित निर्देशन दिई सम्मानीत सर्वोच्च अदालत, सार्वजनिक लेखा समिति, सम्मानीय प्रधानन्यायाधीशज्यू, न्याय परिषद्, न्याय सेवा आयोग, महालेखा परीक्षक र अर्थ मन्त्रालय समेत निकायमा बोधार्थ दिएको उक्त पत्रहरूमा उल्लेख गरी तोकिएका कामहरू भएको मिसिल अध्ययन गर्दा देखिएन। प्रचलित कानूनले तोके बमोजिमका सबै विधि र प्रकृया सम्पन्न भएको यकिन गरेर मात्र अन्तिम सुनुवाइ गरी फैसला गरिने र प्रकृयागत त्रुटी भएको देखिएमा विषय विज्ञको राय बमोजिम निर्णय गर्नु उचित हुने व्यहोरा तथा राजस्व, धरौटी, विनियोजन, कोष, आय, व्यय, डेबिट, क्रेडिट, वासलात, नाफा/नोक्सान खाता सर्वसञ्चित कोषमा दाखिला हुने रकम, धरौटी खातामा दाखिला गर्नु पर्ने रकम आदि विषयका सम्बन्धमा लेखा सदस्यले प्रचलित कानूनमा भएको व्यवस्था सहित निर्णयमा पुग्नू अघि आफ्नो राय लिखित रूपमा उल्लेख गर्नु ऐनको दफा ३ को उपदफा (३) को देहाय (क) मा रहेको पद नामको कर्तव्य भित्र पर्ने व्यहोरा समेत फैसलाको तथ्य खण्डमै उल्लेख गर्नु पर्ने देखियो ।

३. यसै गरी राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिमको धरौटी दाखिला नगरी पुनरावेदन दर्ता भएका मुद्दाहरूको फैसला भएमा ऐ. ऐनको दफा ८ अनुसार सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन दिन पाउने हक अधिकारबाट करदाता पुनरावेदक बञ्चित भई फैसलामा “अधिकारक्षेत्रको प्रश्न बुझ्नु पर्ने प्रमाण नबुझेको वा बुझ्नु नहुने प्रमाण बुझेको वा बाध्यात्मक रूपमा पालन गर्नु पर्ने कार्यविधिसम्बन्धी कानूनको उल्लंघन भएको प्रश्न र गम्भीर कानूनी त्रुटी सम्बन्धी प्रश्न” उठि प्रत्यक्ष कानूनी त्रुटी भई न्यायाधिकरणको निर्णय पूर्ण वा आंशिक रूपमा उल्टिने देखी सर्वोच्च अदालतले आफू समक्ष पुनरावेदन गर्न अनुमति दिएकोमा न्यायाधिकरणको फैसला वा अन्तिम आदेश उपर दफा ९ बमोजिमको धरौटी नराखी वा तोकिए बमोजिमको सम्पूर्ण रकम धरौटी खातामा रकम दाखिला नगरी पुनरावेदन

दर्ता गर्दा वा दर्ता भएको पुनरावेदन उपर फैसला हुँदा कार्यविधि सम्बन्धी वाध्यकारी कानूनी व्यवस्थाको उल्लंघन हुनगई सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन लागि करदाताको हितमा प्रतिकूल असर पर्ने समेत देखिएकोले पछि पुष्टी हुने मिसिल संलग्न तथ्य, कानूनी व्यवस्था र सर्वोच्च अदालतबाट भन्सार विभाग तथा आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकका लागि दाखिला गर्नु पर्ने भन्सार महशुल बापतको रकम र राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दर्ता गर्न राख्नु पर्ने धरौटी रकम सम्बन्धमा भएको विवादमा भएका पूर्व फैसला, आदेश र निर्णय समेत हेरी निम्न बमोजिम विषयमा यकिन गरेर मात्र निर्णयमा पुगनु पर्ने देखियो ।

क) राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ बमोजिम न्यायाधिकरणको अधिकार क्षेत्र भित्र परेको प्रस्तुत पुनरावेदन दर्ता गर्दा दाखिल गर्नु पर्ने दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिमको धरौटी दाखिल भएको छ ? छैन ?

ख) ऐ. दफाको उपदफा (१) बमोजिम आयकर तर्फको पुनरावेदन दर्ताका लागि तोकिएको देहायको खण्ड (क) बमोजिम धरौटी नराखी दर्ता भएको पुनरावेदनको तथ्य भित्र प्रवेश गरी निर्णय गर्नुको औचित्य हुने ? नहुने ? सम्बन्धमा निर्णय गरी फैसला गर्नु पर्ने देखिन आयो ।

४. प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदन दर्ता गर्दाका वखत राख्नु पर्ने धरौटी दाखिला भएको नदेखिएको सन्दर्भमा पुनरावेदक तथा प्रत्यर्थी तर्फका विद्वानलाई म लेखा सदस्यबाट धरौटी रकम दाखिला भएको देखिएन भनि प्रष्ट पार्न अनुरोध गर्दा पुनरावेदकको तर्फका विद्वान अधिवक्ता श्री प्रविन पौड्यालबाट निर्धारित गरेको तोकिए अनुसारको रकम अग्रिम दाखिला भएकोले सोको आधारमा पुनरावेदन दर्ता भएको हो भन्ने बहस र प्रत्यर्थी तर्फका विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री दिपक भण्डारीबाट राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने विवादित कर रकमको पचास प्रतिशतले हुने धरौटी रकम दाखिला गरेको देखिएन। सो सम्बन्धमा सम्मानित इजलासबाट यकिन गरी नियमानुसार हुने नै छ भन्ने बहस समेत सुनियो ।

५. करदाता पुनरावेदकले पुनरावेदन पत्र दर्ता गर्दा पेश गरेका मिसिल सम्लग्न कागजात तथा कर निर्धारणको फोटोकपी पत्र र अप्रमाणित फोटोकपी भौचरहरु हेर्दा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम धरौटी नराखि पुनरावेदन दर्ता नलाग्ने प्रस्तुत पुनरावेदन दर्ता भएको हो होइन यकिन गर्न मिसल सम्लग्न प्रमाण कागजातको थप अध्ययन गर्नु पर्ने देखियो ।

६. मिसिल सम्मलग्न प्रचलित कानून अनुसार पुनरावेदन पत्र साथ पेश गर्नु पर्ने प्रमाण कागजातको अध्ययन गर्दा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५ को उपदफा (६) मा तोकिए बमोजिम प्रशासकीय पुनरावलोकनको लागि मिति २०७७/०३/२२ मा निवेदन दिँदा विवादरहित कर रु.८,६५,१९,४७०।- र विवादित कर रु.८,२९,६८७।२३ को २५ प्रतिशतले हुने रु.२,०७,४२१।८० समेत रु.८,६७,२६,८९१।८० दाखिला गर्नु पर्नेमा अग्रिम दाखिला गरेको रु.८,७६,२६,६०३।- मात्र को रहेको छ। ऐ. ऐनको दफा ११६ तथा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएको मिति २०७७/०३/२२ पश्चात राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दर्ता गर्न विवादित करको पचास प्रतिशतले हुने रु.४,१४,८४३।६२ धरौटी दाखिला भौचर मिसिल सम्मलग्न नदेखिएकोले रु.४,१४,८४३।६२ धरौटी नपुग भएको देखिन आयो।
७. राजस्व न्यायाधिकरणमा करदाताले पुनरावेदन दर्ता गर्न दाखिला गर्नु पर्ने रकम सम्बन्धमा प्रचलित ऐन तथा नियमहरूमा भएको व्यवस्था अनुसार प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दर्ता गर्दा दाखिला गर्नु पर्ने राजस्व (कर) रकम र राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने धरौटी कर निर्धारण गर्ने अधिकृतले तोकिएको कार्यालयमा अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्ने र धरौटी नराखी पुनरावेदन लाग्ने छैन भनि राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) मा स्पष्ट उल्लेख छ। प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिनु अघि राजस्व शिर्षक मार्फत संघीय सर्वसञ्चित कोषमा दाखिला भई रोक्का समेत नराखेको रकमलाई धरौटीको रूपमा गणना गर्नुलाई प्रचलित कानूनको पालना भएको मान्न सकिएन। राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्ने पर्ने धरौटी कर कार्यालयले सम्बन्धित करदाताको तिर्नु पर्ने कर दायित्वमा स्वतः प्रणाली (System) ले मिलान गर्ने भएकोले राजस्व खातामा दाखिला भएको त्यस्तो रकमलाई धरौटीको रूपमा गणना गर्दा एउटै रकमको दोहोरो गणना हुने हुन्छ। राजस्व खातामा दाखिला भएको रकम रोक्का राख्ने स्वफ्टवेयर प्रणाली आन्तरिक राजस्व विभाग/कार्यालयमा नभएको र राजस्वको फोटोकपी अप्रमाणित भौचर पेश गरेको अवस्थामा त्यस्तो भौचर तथा पत्रमा उल्लेख गरेको रकमलाई धरौटी हो भनि पुनरावेदन दर्ता गर्दा दाखिला गर्नु पर्ने धरौटी हो भनि गणना गर्न मिल्ने देखिएन। अतः धरौटी सम्बन्धी विवादमा सर्वोच्च अदालतबाट संवैधानिक परीक्षण भई जारी भएका निम्न उत्प्रेषण आदेश, प्रतिपादित नजिर तथा सिद्धान्त समेतको विश्लेषण गरी संक्षिप्त तथ्य सहित प्रस्तुत मुद्दाको ठहर यस प्रकार रहेको छः-

८. आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम शुरु कार्यालयबाट निर्धारित (विवादित) कर रकमको पचास प्रतिशतले हुने रकम र जरिवानाको रकम त्यस्तो निर्धारण गर्ने वा जरिवाना गर्ने अधिकृतले तोकिएको कार्यालयमा धरौटी नराखी पुनरावेदन लाग्ने छैन भन्ने व्यहोरा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) को (क) मा स्पष्टसँग उल्लेख छ। ऐनको सो व्यवस्था बमोजिम पुनरावेदन पत्र दर्ता गर्न राख्नु पर्ने धरौटी आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४को नियम ६२, हाल आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ६३ बमोजिमको धरौटी खातामा दाखिला गरी पुनरावेदन दर्ता गर्दाका बखत राखिएको धरौटीको गोश्वारा र व्यक्तिगत धरौटी खातामा अभिलेखाङ्कन गरी अद्यावधिक गरी राख्नु पर्ने हुन्छ। आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ६३ हाल आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ६२ को देहाय खण्ड (क) मा नेपाल सरकारलाई बुझाउनु पर्ने राजस्व अग्रिम रूपमा बुझाउन र खण्ड (ख) मा नेपाल सरकारलाई बुझाउनु पर्ने राजस्व कति बुझाउनु पर्ने भन्ने निर्णय नहुँदै त्यस्तो राजस्व रकम अग्रिम रूपमा बुझाउनु परेमा धरौटीको रूपमा राख्नु पर्ने उल्लेख छ।
९. राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) मा उल्लेख भए अनुसार पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने धरौटी रकम सन्दर्भमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा सूर्य टोवाको कम्पनी प्रा.लि. को तर्फबाट सञ्चालक हर्ष एम दर र ऐ. कम्पनीको शेयरवाला शशीराज पाण्डे समेत विरुद्ध राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौ समेत भएको राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को व्यवस्था संविधानको धारा ७३ समेत सँग बाझिएकोले धारा ८८ को उपधारा (१) अनुसार अमान्य र बदर घोषित गरिपाउन भनी दिएको रिट नं. २०६३-WS-००१३, २०६३-WS-००१४, २०६३-WS-००१५, २०६३-WS-००१६ र २०६३-WS-००१७ समेतका रिट निवेदनमा “राजस्व न्यायाधिकरणका श्रेस्तेदारको मिति २०६४।१२।८ को दरपीठ आदेश र उक्त दरपीठ सदर गरेको राजस्व न्यायाधिकरणको आदेश बदर गरी विना धरौटी पुनरावेदन पत्र लिई कानून बमोजिम निर्णय गर्नु भन्ने राजस्व न्यायाधिकरणका नाउँमा परमादेश जारी गरी पाऊँ, अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ को दफा २३ मा महानिर्देशकको निर्णय उपर पुनरावेदन गर्दा धरौटी राख्नु पर्ने कुनै कानूनी व्यवस्था नगरिएको तथा ऐनको दफा २४ ले यस ऐनलाई अन्य कानून भन्दा माथिल्लो स्तरमा राखेकोले ऐनको सर्वोच्चताका आधारमा पनि धरौटी राख्नु पर्ने राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) खण्ड (ख) को व्यवस्था संविधानको धारा ७३ समेतसँग बाझिएकोले धारा ८८ को उपधारा (१)

अनुसार अमान्य र बदर घोषित गरी प्रस्तुत निवेदनलाई अग्राधिकारमा पेशी चढाई पाउँ” भन्ने दावी रहेकोमा सो दावीका सम्बन्धमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतको मिति २०६६।१२।१९ मा "संविधानमा रहेको 'कानून बमोजिम बाहेक कर लगाउन वा ऋण लिन नपाइने' भन्ने वाक्यांशसँग बाझिएको भन्ने देखिन आएन, अमान्य र बदर घोषित गरी पाउँ भनी दावी लिएको राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) को व्यवस्था संविधानको कुनै पनि प्रावधानसँग बाझिएको नदेखिँदा सो हदसम्म प्रस्तुत निवेदन खारेज हुन्छ" भन्ने आदेश भई रिट निवेदन खारेज भई ऐनको दफा ९ को कानूनी व्यवस्थाको संवैधानिक परीक्षण समेत भएको छ।

१०. यसै गरी राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौमा पुनरावेदन दर्ता नं ०७५-RB-०२३० आयकर (२०७०/०७१) दर्ता भएको आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ को उपदफा (१) बमोजिम लक्ष्मी स्टिल्स प्रा.लि. को संशोधित कर निर्धारण भई थप कर निर्धारण भएकोमा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिमको धरौटी राखी पुनरावेदन गर्नु पर्नेमा मिसिलमा संलग्न दाखिला भौचर तथा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०२ बमोजिमको सूचना पत्र समेतका विवरणहरूका आधारमा रु.५१,७८,७४६।७० नपुग भएको देखिएको धरौटी रकम १५ दिन भित्र जम्मा गर्न लगाई आदेश बमोजिमको काम सम्पन्न भएपछि वा अवधि नाघेपछि नियमानुसार पेश गर्ने भन्ने यसै न्यायाधीकरणबाट आदेश भएको छ। सो आदेश उपर लक्ष्मी स्टिल्स प्रा.लि.ले सर्वोच्च अदालतमा दायर रिट नं. ०७७-WO-००४२ को निवेदन उपर मिति २०७७।४।१६ मा सर्वोच्च अदालतबाट जारी भएको उत्प्रेषण आदेश अनुसार सो मुद्दाको हकमा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम अनिवार्य रूपमा दाखिला गर्नु पर्ने ऐ ऐनको दफा ९४, ९९, १००, १०१ र दफा ११५ को उपदफा (६) मा तोकिए अनुसार समेत कर राजस्व खातामा दाखिला गरी आय विवरणसाथ दाखिला भएको देखिएको रु.७६,३५,६१४।- भएको सन्दर्भमा हेर्दा मिति २०७६।११।१२ को (शुल्क र व्याजलाई जरिवाना मानी सो रकमको राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम शतप्रतिशत धरौटी माग गर्दा पचास प्रतिशत मात्र धरौटी राख्न पाउनु पर्ने भनी भएको विवाद) विवादित आदेशको यथावत कार्यान्वयन भएमा निवेदकलाई अपूरणीय क्षति पुग्न जाने देखिएकोले उक्त विवादको निरोपण नहुँदासम्म राजस्व न्यायाधिकरणमा परेको पुनरावेदन सम्बन्धी काम कारवाही नरोक्नु, पुनरावेदन दर्ता र सुनुवाई प्रकृया अगाडि वढाउनु भन्ने उक्त निवेदन उपर सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट उत्प्रेषण आदेश भएको छ।

११. सर्वोच्च अदालतबाटै ०७२-RB-०४७० आयकर (२०६१/०६२) पुनरावेदक ठूला करदाता कार्यालय प्रत्यर्थी सूर्य नेपाल प्रा.लि. विरुद्धको मुद्दामा मिति २०७४।१०।२९ गते भएको फैसला अनुसार "राजस्व न्यायाधिकरणले गरेको आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५ को उपदफा (६) बमोजिमको प्रक्रिया पुरा गर्नु नपर्ने भनी गरेको व्याख्या कार्यविधि कानूनको सिद्धान्त विपरीत हुन्छ। कारवाही हुँदाका बखत कार्यान्वयनमा नै नरहेको कानूनी व्यवस्था आकर्षित हुने भनी राजस्व न्यायाधिकरण, काठमाण्डौबाट भएको फैसलालाई न्यायोचित भन्न मिलेन। अतः विवेचित तथ्य सिद्धान्त एवं प्रमाणको आधारमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५ उपदफा (६) को व्यवस्था आर्थिक अध्यादेश २०६१/०६२ बाट खारेज भई धरौटी राख्ने व्यवस्था नगरेकोले आन्तरिक राजस्व विभागको निर्णय बदर गरी अब जो जे बुझ्नु पर्छ बुझी पुनः यकिन निर्णय गर्नु भनी राजस्व न्यायाधिकरण, काठमाण्डौबाट भएको फैसलालाई कानूनसम्मत मान्न मिलेन। उक्त फैसला बदर भई उल्टी हुने ठहर्छ" भनिएको छ।
१२. उल्लिखित सर्वोच्च अदालतबाट रिट नं. ०७२-RB-०४७० आयकर (२०६१।६२) र माथि उल्लिखित रिट नं २०६३-WS-००१३ समेतका रिट निवेदनमा भएको फैसलाका आधारमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिँदा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५ को उपदफा (६) मा तोकिए बमोजिमको रकम दाखिला गरेपछि मात्र प्रशासकीय पुनरावेदन लाग्ने र राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिमको धरौटी जम्मा गरेपछि मात्र प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णयको विरुद्धमा राजस्व न्यायाधिरणमा मुद्दा लाग्ने व्यवस्था भएकोले ऐनमा स्पष्टरूपमा तोकिएको र सम्मानित सर्वोच्च अदालतका उल्लिखित फैसलामा उल्लेख भए अनुसार नै कर रकम र धरौटी रकम दाखिला भएको प्रमाण संलग्न गराएर मात्र दर्ता प्रकृया अगाडि बढाउनु पर्ने देखिन्छ। अतः सर्वोच्च अदालतको मिति २०६६।१२।१९ को आदेशबाट समेत संवैधानिक परीक्षण भई सदर ठहरिएको राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) "प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस ऐन अन्तर्गत न्यायाधिकरणमा वा उच्च अदालतमा पुनरावेदन गर्दाका देहायबमोजिम धरौट नराखी पुनरावेदन लाग्ने छैन" भन्ने व्यवस्था रही ऐ. को खण्ड (क) मा आयकर तर्फ राख्नु पर्ने विवादरहित कर बाहेकको थप निर्धारित (विवादित) कर रु.८,२९,६८७।२३ को पचास प्रतिशतले हुने धरौटी रु.४,१४,८४३।६२ दाखिला गरेको नदेखिएकोले धरौटी दाखिलाको सकल बैक भौचर वा निस्सा १५ दिनभित्र पुनरावेदकलाई दाखिल गर्न लगाई सो आदेश बमोजिमको काम सम्पन्न

भएपछि वा सो अवधि नाघेपछि नियमानुसार पेश गर्ने आदेश गर्नु उपयुक्त हुने राय म लेखा सदस्यबाट राख्दा उक्त मेरो रायमा असहमति जनाउँदै माननीय अध्यक्ष र राजस्व सदस्यबाट फैसला गर्ने निर्णय भएकोमा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम हुने रु.४,१४,८४३।६२ धरौटी नराखी पुनरावेदन दर्ता नलाग्ने पुनरावेदन दर्ता भएको देखिएकोले सो राय तथा ठहर सहितको फैसलामा सहमत हुन सकिएन।

१३. अतः राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने धरौटी सम्बन्धमा आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ६३ हाल आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ६२, सर्वोच्च अदालतबाट रिट नं २०६३-WS-००१३ समेतका रिट निवेदन र मुद्दा नं. ०७२-RB-०४७० आयकर (०६१।६२) का फैसलामा भएको व्याख्या, विश्लेषण र प्रतिपादित सिद्धान्त तथा ठहर समेत बमोजिम पनि अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्ने धरौटी रु.४,१४,८४३।६२ नराखी दर्ता भएको मुद्दाको तथ्य भित्र प्रवेश गरी निर्णय गर्नु पर्ने औचित्य नै नभएको प्रस्तुत मुद्दामा माननीय अध्यक्ष र राजस्व सदस्यबाट साबिक श्री टुरिजम डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड (स्थायी लेखा नं. (३०३८२८८१९) को आ.व. २०७२/०७३ को आय विवरणमा एक्सल मल्टिपल सर्भिसेज प्रा.लि. सँग खरिद गरेको भनी पेश गरेको बस्तु वा सेवा को बिल बिजक पेश गर्न नसकेको र उक्त अवधिमा एक्सल मल्टिपल सर्भिसेज प्रा.लि.ले सुन्य मुल्य अभिवृद्धिकर विवरण पेश गरेको मिसम्याच रिपोर्ट छानविनबाट देखिएको भनि करदाताले दावी गरेको खर्च रु.४,७५,९२६।६७ लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी अमान्य गर्ने गरी शुरू ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरका प्रमुख कर प्रशासकले मिति २०७७।०२।३० मा गरेको निर्णय र सो निर्णयलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।५।२९ मा भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ" भनि भएको बहुमतको फैसलामा सहमत हुन नसकी देहाय बमोजिम फरक राय सहितको ठहर गर्दछु:-

१४. यसमा (स्थायी लेखा नं.३०३८२८८१९ भएका करदाता साबिक टुरिजम डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड हाल मेघा बैंक नेपाल लि. ले आयकर (२०७२/०७३) श्री प्रविन पौड्यालले को कर निर्धारण सम्बन्धमा यस न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दर्ता गर्दा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) अनुसार अनिवार्य रूपमा दाखिला गर्नुपर्ने पुनरावेदन धरौटी रु.४,१४,८४३।६२ दाखिला गराएको पाइएन। अतः थप निर्धारित (विवादित) कर रु.८,२९,६८७।२३ को पचास प्रतिशतले हुने रु.४,१४,८४३।६२ धरौटी

दाखिला नगरी दर्ता लाग्नै नसक्ने पुनरावेदन दर्ता भएको पाइएकोले राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम नपुग देखिएको धरौटी रु.४,१४,८४३।६२ धरौटी दाखिला बेगर दर्ता भएको प्रस्तुत मुद्दाको तथ्यभिन्न प्रवेश गरी निर्णय दिनुपर्ने औचित्य नै नभएकोले प्रस्तुत मुद्दा दर्ता हुँदाकै बखत देखि खारेज हुने भएकोले माननीय अध्यक्ष र राजस्व सदस्यको शुरू निर्णय सदर हुने गरी भएको फैसलामा सहमत हुन सकिएन। प्रस्तुत मुद्दा दर्ता हुँदाकै बखत देखि नै खारेज हुने ठहर्छ। करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन ।

(पुष्प प्रसाद गुरागाईं)
लेखा सदस्य

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलास अधिकृत: खेमकुमारी बस्नेत

कम्प्यूटर टाइप:- चन्द्र बहादुर नेपाली

फैसला मिति:- २०७९।०३।१४।३

प्रमाणीकरण गर्ने लेखा सदस्य

फैसला प्रमाणीकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम ललितपुरको छाप